

Vår referens
Nilla Alestig, 060-18 69 19

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemoria om garantitillägg i bostadstillägget (Ds 2022:3)

Med hänsyn till den korta remisstiden lämnar Statens tjänstepensionsverk (SPV) endast översiktliga kommentarer på förslagen i promemorian.

SPV är inte övertygat om att detta är rätt sätt att, såsom verket förstår det, i praktiken höja pension på för berörda pensionärer, varför verket väljer att avstyrker det föreslagna sättet för höjningen. Det främsta skälet för SPV:s inställning är att förslaget att införa ytterligare en förmånstyp ökar komplexiteten i pensionssystemet för enskilda. Nedan följer en mer utförlig motivering.

I promemorian föreslås att det införs en ny förmån, vars syfte är att långsiktigt förbättra den ekonomiska situationen för den berörda gruppen av pensionärer. Den nya förmånen ska vara ett kompletterande bidrag till boende- och hushållskostnader. Den föreslås därför vara en del av bostadstillägget och benämnas garantitillägg i bostadstillägget. Till skillnad från ordinarie bostadstillägg beaktas dock inte hela personens ekonomi, däribland tjänstepension och boendekostnader, utan garantitillägget beräknas utifrån inkomster från det allmänna pensionssystemet. Garantitillägget förutsätter inte någon ansökan. I likhet med bostadstillägg är förmånen inte skattepliktig.

Den samlade bilden ger ett oklart intryck vad garantitillägg utgör för typ av förmån och synes öka risken att pensionssystemet, med flertal tilläggsförmåner, uppfattas svåröverblickbart för individen. Även det faktum att det skapas ytterligare ett begrepp, som ska inplaceras bland andra snarlika begrepp, såsom inkomstpension, inkomstpensionstillägg, garantipension, bostadstillägg, särskilt bostadstillägg, och där vissa är skattepliktiga och vissa inte, torde försvåra individens förståelse för systemet. I det sammanhanget påverkas även tjänstepensionsaktörerna i sin kommunikation med individen då pension kan behöva förklaras ur ett helhetsperspektiv, och förändringar i pensionssystemet ger upphov till följdfrågor. Det gäller än mer för den som uppbär tjänstepension i form av s.k. bruttoförmåner enligt äldre tjänstepensionsavtal, enligt vilka tjänstepensionen ska minskas med allmän pension, men exempelvis inte med bostadstillägg.

minPension är ett samarbete mellan staten och pensionsbolagen. På minpension.se kan den som tjänar in till sin pension se den ur ett helhetsperspektiv.

Tjänsten omfattar i viss utsträckning även pension under utbetalning. Det kan antas att det nya garantitillägget inte kommer visas på minPension, eftersom det utgör ett tillägg till bostadstillägget. Med ytterligare tillägg, utanför själva pensionssystemet, ökar komplexiteten för individen att förstå helheten avseende sin pension.

Det kan konstateras att syftet med det nyligen införda inkomstpensionstillägget var att öka respektavståndet mellan dem som arbetat och dem som inte har gjort det (Ds 2020:7). Syftet med det förslagna garantitillägget är att långsiktigt stärka inkomsterna för de pensionärer som har låga inkomster från den allmänna pensionen, vilket torde minska effekten av syftet med förstnämnda tillägg. Båda dessa reformer är finansierade via statsbudgeten och avviker från grundtanken att pensionssystemet ska präglas av långsiktiga lösningar som utformas utifrån systemets grundläggande principer, däribland livsinkomstprincipen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Maria Humla efter föredragning av verksjuristen Nilla Alestig. I beredningen har även chefsjuristen Jimmy Everitt deltagit.

Maria Humla

Nilla Alestig